

REPUBLIKA HRVATSKA
GRAD ZAGREB
GRADSKI ZAVOD ZA ZAŠTITU
SPOMENIKA KULTURE I PRIRODE

PRIJEMNI ŠTAMBILJ, REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNE NEKRETNINE

Primljeno	12 05 2020 09 29 32	
Klasifikacijska oznaka	Ustrojstvena jedinica	
373-01/20 01/01	DN-2/KP	
Uredbeni broj	Prizn:	Vrijednost
251-20-6	0	
Partner 510909 GRAD ZAGREB		
195055		

KLASA: KLASA: UP/I 612-08/20-14/19
URBROJ: 251-18-02-20-01
Zagreb, 21.4.2020.

Grad Zagreb, Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Zagreb, Kuševićeva 2, na temelju članka 6. stavka 1. točke 11. i članka 21. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 66/99, 151/03, 157/03-ispr., 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17, 90/18 i 32/20), u postupku utvrđivanja mjera zaštite za Palaču Pongratz, Visoka 22, k.č.br. 1408, k.o. Centar, po službenoj dužnosti donosi

RJEŠENJE

1. Utvrđuju se mjere zaštite za Palaču Pongratz, Visoka 22, k.č.br. 1408, k.o. Centar dio pojedinačno zaštićenog kulturnog dobra, *Palače Pongratz u Visokoj 22 i kuće u Mesničkoj 23 s pripadajućim vrtom*, za koju je rješenjem Ministarstva kulture, KLASA: UP/I 612-08/02-01/820 od 31.1.2003., utvrđeno svojstvo kulturnog dobra i upisano u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod registarskim brojem Z – 0645, (Narodne novine 63/03), te zaštićenim pokretnim kulturnim dobrom, *Umjetničkim inventarom palače Pongratz, Z-6766*, Rješenje Ministarstva kulture RH, Klasa: UP/I-612-08/16-06/0057, Ur.broj: 532-04-01-03-02/3-16-2 od 07.06.2016., te se stoga na istu primjenjuje Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.
2. Mjere zaštite kulturnog dobra iz točke 1. izreke ovog rješenja su slijedeće:

Putem stručne i ovlaštene fizičke osobe koja posjeduje propisano dopuštenje Ministarstva kulture provesti statičku ekspertizu građevinsko - konstruktivnog stanja zgrade i utvrditi opseg i vrstu potrebnih radova za cjelovitu građevinsku sanaciju zgrade te izraditi detaljnu tehničku dokumentaciju sanacije koja uključuje sve potrebne građevinske, obrtničke i restauratorske radove za cjelovitu sanaciju potresom oštećene nosive konstrukcije i sklopova, zidova, stropova, pregradnih zidova, lukova i svodića u hodnicima, popravak oštećenja na nosivoj krovnoj konstrukciji, uz sva eventualno potrebna protupotresna ojačanja, sve navedeno uz ishođenje zakonom propisanih odobrenja.
3. Do početka radova na cjelokupnoj sanaciji zgrade, vezano za izvješće ovlaštenog statičara, treba poduzeti hitne mjere popravka krovne konstrukcije, ukloniti oštećene dimnjake i ograditi područje oko sklopa zgrade u cilju sprječavanja eventualne

ugroza života i zdravlja ljudi kao i daljnjih oštećenja zgrade. Potrebno je utvrditi opseg i vrstu potrebnih radova uklanjanja i razgradnje oštećenih dijelova zgrade, hitnog podupiranja i zaštite. Za sve navedene radove potrebno je ishoditi propisana odobrenja na temelju tehničke dokumentacije izrađene po ovlaštenoj fizičkoj osobi.

U prostorijama palače Pongratz, koje su privremeno organizirane kao čuvaonice: 0-06, 0-07 i 0-13, 1-10, 1-18, 2-14; potrebno je osigurati adekvatne mikroklimatske i sigurnosne uvjete. Izmještene umjetnine pažljivo prekriti zaštitnom folijom (tyvek) kako bi se zaštitile od daljnjeg onečišćenja i zaprašivanja, a sitne predmete od stakla i porculana pažljivo zamotati i sigurno pohraniti. Veće komade namještaja i dva klavira, koji se nisu mogli izmjestiti zbog svoje veličine i ograničenog prostora u čuvaonicama, potrebno je zaštititi *in situ*. Lustere, a posebno one iz salona prvog kata i iz predsjedničkog salona, potrebno je stručno i pažljivo demontirati, spremiti u zaštitne kutije i smjestiti u čuvaonice. Povijesne tepihe koji su puni šute i prašine potrebno je prije izmještanja dobro očistiti, pažljivo zarolati licem prema van i položiti na pod čuvaonice (nikako u vertikali ili prelomljene/presavijene) te ih prekriti zaštitnom folijom (tyvek).

4. Mjere zaštite iz točke 1. do 3. ovog rješenja dužan je provesti vlasnik kulturnog dobra.
5. Provedbu mjera zaštite kulturnog dobra iz točke 3. izreke ovog rješenja vlasnik je dužan započeti odmah po primitku ovoga rješenja.
6. Provedbu mjera zaštite kulturnog dobra iz točke 2. izreke ovog rješenja vlasnik je dužan započeti u primjerenom roku.
7. Žalba na ovo rješenje ne odgoda njegovo izvršenje.

O b r a z l o ž e n j e

Palača Pongratz u Visokoj 22, k.č.br. 1408, k.o. Centar, dio je pojedinačno zaštićenog kulturnog dobra, *Palače Pongratz u Visokoj 22 i kuće u Mesničkoj 23 s pripadajućim vrtom*, za koju je rješenjem Ministarstva kulture, KLASA: UP/I 612-08/02-01/820 od 31.1.2003., utvrđeno svojstvo kulturnog dobra i upisano u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod registarskim brojem Z – 0645, (Narodne novine 63/03). Sklop zgrada palače sadrži zaštićeno pokretno kulturno dobro, *Umjetnički inventar palače Pongratz, Z-6766*, Rješenje Ministarstva kulture RH, Klasa: UP/I-612-08/16-06/0057, Ur.broj: 532-04-01-03-02/3-16-2 od 07.06.2016.

Palača Pongratz sastoji se od sklopa zgrada cjelovito oblikovanih u današnjem obliku od sredine 19. do početka 20. stoljeća. Sklop je slojevite povijesne strukture koje čine najviša dvokatna zgrada južne Kule, Središnje i Sjeverno krilo. Kula je građena u 16. stoljeću uz sklopu izgradnje zapadnog obrambenog bedema Gradeca. Središnje krilo do Kule spominje se od 18. stoljeća kao stambeni prostor sa pet svodenih soba uz bedemski zid, a vremenom je pregradnjama preoblikovano u reprezentativno krilo sklopa s katnim salonima i blagovaonicom, te sobama na drugom katu s mansardnim krovom. Sjeverno krilo bilo je rezervirano kao servisni dio sklopa. Tijekom vremena s promjenama vlasnika veće pregradnje bile su od sredine i kraja 19. st (1861. vlasnik Guido Pongratz), s dogradnjama i adaptacijama za zapadnom pročelju s vrtne strane kada su izvedene dogradnje 1891. godine prema projektu Kune Waidmanna, 1902. prema projektu ateliera Fellner i Helmer, te 1911. prema projektu Ignaca Fischera, kad je dvostrešno krovište

preoblikovano u mansardno s izgradnjom stambenog prostora. Razvedeno zapadno pročelje rezultat je spomenutih dogradnji mansarde koja se protegla po cijelom sjevernom dijelu sklopa kao cjelovita krovna kapa, dok je dvokatna Kula s višim katnim prostorijama pokrivena četverostrešnim krovom. Grad kupuje palaču od obitelji Pongratz i adaptira je u kraljevsku rezidenciju 1930./1931. godine. Oko sklopa proteže se prostrani vrt sa vrijednim elementima arhitektonske pejzažne plastike koji prati šetnicu oko sklopa. Untar sklopa zgrada zaštićeno je pokretno dobro, *Umjetnički inventar palače Pongratz*.

Prema odredbama članka 20. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara vlasnik kulturnog dobra obvezan je postupati s kulturnim dobrom s dužnom pažnjom, a osobito ga čuvati i redovito održavati i provoditi propisane mjere zaštite sukladno pravilima konzervatorske struke.

Nadalje, člankom 21. navedenog zakona propisuje se da nadležno tijelo utvrđuje mjere zaštite rješenjem. Prema članku 6. stavku 1. točki II. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, nadležno tijelo u čijem je djelokrugu utvrđivanje mjera zaštite za kulturna dobra na području Grada Zagreba je Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode.

U postupku, koji je prethodio donošenju ovog rješenja, a radi utvrđivanja stanja predmetnog kulturnog dobra, kao bitne okolnosti u postupku donošenja rješenja o mjerama zaštite 6. i 7. travnja 2020. godine službenici ovog Zavoda proveli su pregled na dijelovima nepokretnog i pokretnog kulturnog dobra.

Izvršenim vizualnim pregledom utvrđena su sljedeća oštećenja za nepokretno kulturno dobro:

- **Najveća oštećenja od potresa na sklopu nastala su na II. katu Kule, i to najjača na konstrukciji trokrakog stubišta između prvog i drugog kata, s jačim pukotinama u svodovima i pojasnicama, stupovima i lukovima. Pukotine su s otvorenim pomakom veza opeka od cca 2cm. Pojavile su se i znatne vertikalne i dijagonalne pukotine na zidovima između stubišta i glavne prostorije Kule. Velike pukotine oko 1cm pojavile su se i na zapadnom kutu uz tornjić. Uz glavnu sobu drugog kata u prostoru tornjića (kupaonica s predvorjem) nastale su uzdužne pukotine (od 1 - 2cm) u predvorju desno od vrata prema stropu, te po stropu i zidu do Kule gdje je otpao i veći dio zidnih pločica. U prolaznoj sobi do glavne sobe pukotine su na spoju zidova sa stropovima i iznad vratnog nadvoja. Na stropovima glavne sobe Kule vide se manje pukotine te je otpala žbuka. Ove prostorije bile su do potresa obnavljane.**
- Po redu veličine slijede oštećenja u prostorima mansarde, odnosno II. kata Središnjeg krila (spavaće sobe i saloni), i to na zidovima između Kule i Središnjeg krila, svodića s pojasnicama uz spoj sa Kulom u hodniku, te manje na sjevernom svodiću hodnika. Sobe su oštećene po nosivim i pregradnim zidovima u kontaktu s prigradenim erkerima (s kraja 19. i poč. 20. stoljeća) u vidu vertikalnih pukotina na kutovima, iznad vrata iz hodnika, te na pregradnom zidu između središnje i sjeverne sobe. U središnjoj sobi oštećen je stakleni luster.
- Na prvom katu Kule napukline su u predvorju do dizala, pukotina na stropu glavne sobe Kule i na spoju nepravilnog trokutnog prostora Središnjeg krila. Jače napukline

su na svodiću hodnika između hodnika Središnjeg krila i Kule. U katnim salonima Središnjeg krila oštećena je štuko dekoracija stropova, s dosta manjih pukotina i otpale žbuke po stropu, a u južnom salonu pao je stakleni luster. Zbog obloga tapetama nisu primjetna veća oštećenja nosivih zidova što traži provjeru statičara. U prostoru nekadašnje blagovaonice koja je nadsvođena plitkim svodom s kasetiranim poljima pojavile su se pukotine po dijagonalama i dijelovima svoda kao i nad zapadnim dvokrilnim vratima, te vertikalne i dijagonalne pukotine po vidljivim dijelovima zida. Na drvenoj oplati zidova nastala je manja šteta. U svodenim dijelovima stropa hodnika primjetne su uzdužne pukotine gotovo cijelom dužinom.

- Na prvom katu Sjevernog krila veća oštećenja su na zapadnoj sobi s napuklinama u vanjskom nosivom zidu na mjestu nekad zazidanog prozora, te pukotina iznad vrata dijagonalno u strop. Stubište i pomoćne prostorije uz sjeverni zid su u glavnini neoštećeni uz otpale pločice sa sjevernog zidova prostora uz stubište. Soba 217 ima manja oštećenja štuke po zidu uz strop i manje pukotine po stropu.
- U prostorima prizemlja najmanje je vidljivih oštećenja i ona teža su u vidu uzdužnih pukotina duž svodića s pojasnicama u hodniku, posebno zadnjeg polja uz Kulu. Također i na vanjskom nadsvođenom trijemu na kojem ima pukotina po svodu i pojasnicama, te pukotina u svodu uz nepravilni trokutni prostor između Kule i Središnjeg krila, te vertikalne pukotine sjevernog salona na Krilu. Na Sjevernom krilu nema vidljivih oštećenja.
- Podrumski dio također nije oštećen. Nije pristupano krovu, ali u izvještaju statičar astoji da postoje oštećenja.
- Od pročelja najviše je stradao pročeljni južni zid Kule sa oštećenjima žbuke u vijencima između prvog i drugog kata, posebno pilastar uz tornjić. Kao i na unutrašnjosti jača oštećenja su na spojevima starijih dijelova zgrade i kasnije dograđenih, posebno na zapadnom dijelu, (tornjić, erker, i dograđeni dijekovi s balkonima na katnoj etaži).
- Vidljiva su oštećenja na pročelju Središnjeg krila i to vijenca pod mansardnim krovom. Vertikalne pukotine su na spoju uz sjeverni erker, dio je i otpalog crijepa te manja oštećenja na završnim vijencima i mansardnim kućicama.
- Oštećene su i mansardne kućice na istočnoj strani Sjevernog krila i to u vidu odvajanja bočnih zidića i popucalih bočnih voluta .
Jače je oštećeno i vanjsko dvorišno jugoistočno stubište (da li i prije potresa), balustrada na ogradi balkona na zapadnoj strani i dijelovi vanjske parkovne plastike na nižoj terasi jugozapadno od sklopa s vidljivim odvajanjima elemenata.
- Provjera oštećenja na dimnjacima nije mogla biti potvrđena ovim pregledom.
- Na zapadnom mansardnom dijelu palo par crijepova.

Vezano za pokretno kulturno dobro, 6. i 7. travnja 2020. službenici Zavoda u suradnji s Hrvatskim restauratorskim zavodom organizirali su i proveli, te se dalje utvrđuje kako se navodi :

- Obzirom na značajna oštećenja palače Pongratz i nastavno na prvi pregled statičara, gosp. Juraja Pojatine dana 31.03.2020., koji je utvrdio da je statički sigurno jedino sjeverno krilo te prve dvije prizemne prostorije u središnjem dijelu Palače, odlučeno je

da se najveći mogući dio zaštićenog inventara hitno evakuira u sigurne dijelove Palače. Dana 06. i 07. 4.2020. organizirano je premještanje inventara u kojem su sudjelovali djelatnici Hrvatskog restauratorskog zavoda (06.04.2020.), djelatnice Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode te pripadnici Hrvatske vojske. Za privremeni smještaj inventara pripremljene su prostorije 0-06, 0-07 i 0-13 u prizemlju, 1-10, 1-18 na prvom katu te 2-14 na drugom katu Palače. Izmješteni su svi manji predmeti: slike, skulpture, satovi, ogledala, manji komadi namještaja, staklo i porculan. U prostorijama Palače su ostali veći komadi namještaja i dva klavira koji se nisu mogli izmjestiti zbog veličine predmeta, ali i zbog nedostatka mjesta u sigurnim dijelovima Palače. Većina tepiha nije evakuirana zbog veličine i jakog onečišćenja građevinskim materijalom Također, nisu demontirani lusteri jer je neophodna njihova stručna demontaža kao i osiguranje zamjenske rasvjete

S obzirom na zatečena oštećenja i stanje Palače Pongratz, kao i zaštićenog pokretnog fonda, a kako bi se osiguralo očuvanje njenih izvornih arhitektonskih vrijednosti te spriječilo daljnje propadanje i omogućilo sigurno korištenje, sukladno članku 21. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, riješeno je kao u izreci.

Odredbom članka 21. stavka 3. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara propisano je da žalba na ovo rješenje ne odgađa njegovo izvršenje.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Povjerenstvu za žalbe pri Ministarstvu kulture Republike Hrvatske u roku 15 dana od dana primitka rješenja. Žalba se predaje Gradskom zavodu za zaštitu spomenika kulture i prirode, Zagreb, Kuševićeva 2, neposredno u pisanom obliku ili se šalje poštom, a može se izjaviti i u zapisnik.

Na žalbu se sukladno članku 9. stavku 2. točka 29. Zakona o upravnim pristojbama (Narodne novine 115/16) ne plaća upravna pristojba.

REPUBLIKA HRVATSKA
PROČELNIK
Stipe Tutiš, prof.

Dostaviti:

1. Ministarstvo državne imovine, Dežmanova 10, Zagreb
2. Državne nekretnine d.o.o., Planinska ulica 1, Zagreb
3. Milovan Stoisavljević, Visoka 22, Zagreb
4. Agneza Munk r. Harmat, Visoka 22, Zagreb
5. Aleksandra Munk Schober, Put Podstina 18, Hvar
6. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, Zagreb
7. Evidencija, ovdje
8. Pismohrana, ovdje